

AMERIKANSKI SLOVENEK

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKÉ ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.
(Official Organ of four Slovenian Organizations)

NAJSTAREJŠI
IN NAJBOLJ
PRILJUBLJEN
SLOVENSKI
LIST V
ZDRUŽENIH
DRŽAVAH
AMERIŠKIH.

AVGUST

- 21 S Ivana Franč.
- 22 C Timotij
- 23 P Filip Bon.
- 24 S Sobota
- 25 N 15. pobing.
- 26 P Genezij
- 27 T Jožef Kal.
- 28 S Avguštin
- 29 C Janez, obglav.
- 30 P Rozalija
- 31 S Rajmund

STEV. (NO.) 165.

CHICAGO, ILL., TOREK, 27. AVGUSTA — TUESDAY, AUGUST 27, 1940

LETNIK (VOL.) XLIX.

Anglija vrača nemške napade - Ogrri in Rumuni v orožju

Berlin v alarmu tri ure vsled napadov

Angleški aeroplani ogrožali v ponočnem poletu nemško prestolico. — Nazijska letala obmetavala London in druge angleške kraje. — Poročila o izgubah si nasprotujejo.

Berlin, Nemčija. — Prebivalstvo tukajšnjega mesta je v noči od nedelje na ponedeljek občutilo vso resnost vojne, ko so ga ponavljajoči se ne napadi angleških aeroplanov prisilili, da je moral prebiti v podzemskih zakloniščih nad tri ure. Prvi alarm je bil dan malo po polnoči in šele ob približno pol štirih je prišlo znamenje, da je nevarnost minula.

Med tem časom so protizračni topovi, ki so postavljeni na raznih točkah v sredini mesta, tako rohneli, da se je zdelo, kakor bi bile padale bombe. Vendar pa nazijsko poročilo povdarja, da ni v mestu nobena bomba eksplodirala, pač pa je bilo vrženih več vzgalskih bomb v severnem predmestju. Oblačno nebo, trdi poročilo, je oviralo angleške letalce, da niso mogli najti pravega cilja. A ne samo Berlina, marveč tudi druge kraje v Prusiji so obiskali angleški aeroplani, in alarmirano je bilo celo mesto Leipzig, kjer se točasno vrši letna razstava, ki je bila pred vojno znana širrom celega sveta.

Ob istem času, ko so Angličji ogrožali nemška mesta, so pa nasprotno nazijski aeroplani izvršili ponovne napade na razne kraje v Angliji, med njimi tudi na London sam. To je bil že peti zračni napad na angleško prestolico tek o m tih dneh. Dan prej, namreč v soboto, so nazijske vžigalne bombe zanetile požar na več mestih v Londonu. Poleg tega, trdi poročilo nazijev, so njih aeroplani občutno poškodovali angleško tovarno Rolls-Royce, kjer se izdelujejo motorji za aeroplane.

Poročila, ki ste jih izdali obe strani o izgubah, si zopet daleko nasprotujejo. Angličji trdijo, da so v soboto in v nedeljo izgubili naziji 104 aeroplane, oni sami pa samo 32. Nazijsko poročilo pa pravi, da je nemških aeroplanov bilo izgubljenih 32, angleških pa 115. Kakor torej razvidno, nima zunanji svet dosti prilike, da bi prišel do resnice glede izgub, in mu ne preostaja drugega, kakor računati po povprečnosti.

SAMO ENE VRSTE MAKARONOV V ITALIJI

Rim, Italija. — Italijani ne bodo v naprej mogli več izbirati, kake vrste makaronov želijo. Po odredbi vlade, ki je izšla zadnji petek, se bo smela prodajati samo ena vrsta. Katera vrsta je našla milost v očeh vlade, da bo lahko ostala pri življenju, se ni ugotovilo, vendar je sigurno, da ne bo najboljše kakovosti.

KRALJ IN MUSSOLINI IZGUBILA ODLIKOVANJE

London, Anglija. — Kakor dobljeno, tako izgubljeno, sta lahko rekla italijanski kralj Viktor Emanuel in Mussolini, ki so bila med najvišjimi vrstami, ste prejela "v dobrih starih časih," ko ste si bili obe državi še koristni druga drugemu, namreč kralj v letu 1891, Mussolini pa v 1923. Enaka odredba degradiranja se je izdala tudi proti Nemcem, ki imajo kake višje angleške redove, vendar pa od tega ne bo prizadet niti Hitler, niti noben drugi vodilni nazi, ker jih Anglija ni nikdar tako visoko počastila. Taka degradacija se je svoje čase izvršila z obredi, ki so z vsoto ostrožjo in celo dejansko pokazali, v kako nemilost je padel nesrečnež pri kralju. Zdaj se to vrši bolj na privaten način, toda brez posebnih ceremonij niti zdaj ne gre. — Čudno je le, da ima Anglija celo v sedanji resni dobi čas in voljo za take brezpomembne srednjeveške otročarije, dočim oba degradirancata, kralj in Mussolini, najbrž ne bosta točila solz.

SMRTNA NESREČA SLOVENSKEGA DEČKA

Chicago, Ill. — Težek udarec je zadel družino Tivader, 1921 W. 22nd Pl., ko se jim je njihov sin Robert zadnji petek smrtno ponesrečil. V neprevидnosti je deček v neki alley blizu svojega doma skočil s stopnice vozečega truka, pri čemer je z glavjo priletel ob zid. Poškodbam je podleгал v uradu zdravnika, h kateremu je bil prepeljan. Slučaj je hotel, da se je ta nesreča pripetila ravno na 10. rojstni dan dečka. — Neki drugi deček, ki je istočasno skočil z istega truka, si je zlomil roko.

HOPKINS RESIGNIRAL V SOBOTO

Washington, D. C. — Zadnjo soboto je trgovinski tajnik, H. L. Hopkins, podal predsedniku resignacijo s svojega mesta, in sicer iz zdravstvenih ozirov, kakor se navaja. Na ta način bo predsednik Roosevelt v kratkem času izgubil kar tri može iz svoje vladne "družine." Prvi, ki je podal resignacijo, je bil poštini mojster Farley, kateri bo zapustil vladno koncem tega meseca. Drugi, ki je sledil, je bil poljedelski tajnik Wallace, in sicer zato, ker bo, kakor znano, pri volitvah kandidiral za podpredsednika.

BOMBE VPLIVAJO NA MLEKO, PRAVI FARMAR

London, Anglija. — Neki farmer iz Walesa je bil v petek pripeljan pred sodišče pod obdolžbo, da je prodajal preveč plehko mleko, ki ni imelo dovolj maščobe. Obtoženec pa je dejal, da ni njegova krivda, ako je mleko prazno, marveč, da so to zakrivila nemške bombe, katerih so se krave prestrašile. Sodnik ga je začasno oprostil, vendar pa bo posebna komisija preštudirala, ali je kaj resnice na njegovih trditvah.

POGROM PROTI JUDOM V PARIZU

Pariz, Francija. — Tukajšnje mesto je imelo zadnji teden svoje prvo protijudovske demonstracije. Skupina demonstrantov je korakala po cesti in s kriki: "Doli z Judi," metala kamenje v okna judovskih trgovin. Policia je aretirala 14 oseb.

UPRAVA PO NAZIJSKEM VZORCU

Luksemburg. — Nazijski poglavar nad to deželico, ki jo ima v zasedbi Nemčija, je zadnji terek odredil, da se morajo razpustiti vse politične stranke. Ze prej pa je razveljavil deželno ustavo.

NESREČA BREZ NESREČE

Berlin, Nemčija. — Iz Jugoslavije se poroča, da je konec tedna treščil na zemljo nekje na Krasu neki trgovski aeroplan, ko je vozil iz Zagreba v Split. Vseh enajst oseb, ki se je vozilo v njem, pa je ostalo nepoškodovanih, dočim je prvo poročilo trdilo, da so bile ubite.

Fašisti napovedujejo "presenečenje" za Anglijo

Rim, Italija. — Fašistični urednik Gaída, ki navadno izraža mnenje italijanske vlade same, je zadnji nedeljo v svojem članku opozoril Anglijo, da "predno bo preteklo nekaj dni, ima pričakovati neko novo presenečenje."

V čem obstoja to "presenečenje," je seveda le stvar uganjanja. Možno je, da je imel Gaída v mislih obsežnejši italijanski napad na angleške posesti v Sredozemlju, ali na Egipt, ali na Balkan, ali morebiti splošni nemški napad na Anglijo, ali pa vse obenem. Dostavil pa je člankar, naj se Anglija ne veseli preveč, ker doslej njena zemlja še ni bila razdejana; naj si raje zapomni, da se je nemška in italijanska ofenziva "komaj pričela." "Nemška bliskovna vojna," pravi Gaída, "se še ni pričela in vse, kar se je doslej dogajalo v angleškem zraku in morju, ni nič drugega kakor metodično, potrebno pripravljanje. Nemčija in Italija nimata navade, da bi v naprej sporočale Angliji svoje name-nje, ter čas in obliko svojih de-

Pogajanja za Sedmograško neuspešna

Ogrska in Rumunija se pripravljata za spopad, da z orožjem rešite spor glede Sedmograške. — Na posredovanje kralja Karla se bodo podvzeli novi razgovori.

PO KAT. SVETU

Callander, Ont. — Znan Dionne petorke so na praznik Marijinega Vnebovzvetja prejeli svoje prvo sv. obhajilo. Obležene so bile v bele obleke s pajčolani, nalašč izdelano za to priliko. Navzočih je bilo šest drugih Dionne otrok in slovesnost se je povečala še s tem, ker je obhajilo podelil sam škof iz Pembroke.

Vatikan. — Sveta stolica ni iz Latvija prejela še nikakih poročil o usodi katoliške cerkve tamkaj, kar se je dežela priključila Sovjetski uniji. V tej državi je od nekaj manj kot dva milijona prebivalcev približno 200.000 katolicanov.

Sherbrooke, Que. — Na nekem zborovanju farmarske mladine je imel tukajšnji škof izredno pohvalne besede za farmarje. Dejal jim je: "Vi ste podlaga, tolažba socialnega, ekonomskega in celo verskega življenja."

New York, N. Y. — Republikanski kandidat Willkie je sredi zadnjega tedna obiskal tukajšnjega nadškofa Spellmana ter je obedoval z njim, pri čemer sta imela "lep in vzpodbuden razgovor," kakor se je Willkie izrazil.

Fašisti napovedujejo "presenečenje" za Anglijo

One udarite nenadno, s sredstvi, ki se najmanj pričakujejo, toda z matematično gotovimi silami. Ne bo preteklo dosti dni, ko bodo Angličji doživeli neko novo presenečenje."

V odnošajih med Italijo in Grčijo ni prišlo tekom konca tedna do nikakih novih razvojev, toda situacija je še vedno napeta. Poročila trdijo, da je Italija koncentrirala močne vojaške sile ob grški meji v Albaniji, nasprotno pa je tudi Grčija vpoklicala nove rezerviste. Nevarnost je torej, da ne pride do spopada, kar bi utegnilo biti usodno za cel Balkan, kajti druge države bi se znale v svrhu obrambe lastne varnosti vmešati v konflikt. Tako je Turčija, kakor se poroča, dala Grčiji zagotovilo, da ji bo šla na pomoč, ako jo Italija napade; ve namreč, da gre Italiji v prvi vrsti, da pride do Dardanel, ki so točasno turška last.

Sirite in priporočajte list "Amerikanski Slovenec!"

Budapesta, Ogrska. — Ako

ne bo od nemške in italijanske strani prišel odločen pritisk, da se njun spor mirno poravnava, obstoja velika nevarnost, da se Ogrska in Rumunija z orožjem ne spopadeta. Njuna pogajanja glede Sedmograške so namreč pokazala, da ste si obe državi tako daleč narazen, da je skoraj brezupno pričakovati, da bi mogla brez zunanjega pritiska roditi kak uspeh.

Delegati obeh držav so se zadnjič sestali preteklo soboto. Rezultat tega sestanka je bil, da je rumunska delegacija izdala poročilo, da so vsi razgovori končani, češ, da je nemogoče priti do sporazuma. Situacijo je rešil rumunski kralj Karli, ko je pritisnil na delegacijo, naj svoje poročilo popravi v toliko, da obstoja upanje, da se bodo pogajanja podvzela zopet v najkrajšem času. S tem se je vsaj prepričilo, da se niso vrata za nadaljnje razgovore popolnoma zaprla.

Med tem pa ste se obe državi pričeli pripravljati z vso resnostjo. Ogrska je ojačila svojo armado z vpeklicom tiščev rezervistov in podoben korak je podvzela tudi Rumunija. Ne ve pa se, katera država ima v načrtu napad. Ogrska pravi, da se oborožuje le zato, ker je Rumunija podelala nove oddelke vojaštva na Sedmograško; nasprotno pa je težko razvideti, zakaj naj bi Rumunija skušala napasti Ogrsko. Verjetno je torej, ako pride do napada, bo tega izvršila Ogrska.

Pri pogajanjih je Rumunija v toliko popustila, da je pri volji odstopiti Ogrski okrog 6.000 kvad. milj Sedmograške in v to ozemlje izseliti vse Ogre iz cele Rumunije, nasprotno pa iz Ogrske prevzeti vse Rumunce. S tem pa je Rumunija daleč od ogrških zahtev, katere se glase po 16.000 kvad. miljah zemlje. Kakor torej razvidno, je edino upanje, da pridete obe državi do sporazuma, v tem, da na nju pritisnete obe fašistični velesili.

ZOPET GOVORICE O NOVEM OROŽJU NAZIJEV

Berlin, Nemčija. — Tukaj so se znova razširile govorice, da bo Nemčija postavila še eno novo tajno orožje proti Angliji. Kakor pravijo, bo to orožje prava senzacija, ki bo presenetila celi svet, in se izdeluje v Kruppovih tovarnah. Tisti, ki so zaposleni pri izdelovanju tega orožja, menda nekaj top, morajo baje že od februarja naprej stalno prebiti v tovarni, da ne pride tajnost med svet.

Iz Jugoslavije

Pri čiščenju velikih sodov, ki služijo za kvašenje sliv in šepelj, se je v Radgoni zgodila velika nesreča. — V Zagrebu se je vršila konferenca za izboljšanje prometa med Slovenijo in Hrvaško. — Razno.

Trije mladi ljudje se zadušili

Gornja Radgona, 23. junija. — V nedeljo popoldne so bile v nemški Radgoni in Murecku pokopane tri žrtve, med temi dva Jugoslovana in eden tamkajšnji državljani, katere je v petek pri delu nenadoma zatekla tragična smrt. Pri znani zganjariji Franca Sommerja, ki je pred leti preselil svoj obrat iz Drobotincev v Apački kotlini v sosedno, nemško Radgono, so bili že dalje časa zaposleni med ostalimi delavci 28 letni Adolf Zigert, nemški državljani, stanujoč v Gornji Radgoni, ter jugoslovanska državljana 18 letni Franc Merčnik, posestnikov sin iz Polic pri Gornji Radgoni, in 28 letni Franc Majer, posestnikov sin iz Konjšča v Apački kotlini. Slednji je bil sin edinec ter je pred 6 meseci pobegnil z doma preko meje v Nemčijo, kjer je dobil zaposlitev pri navedeni tvrdki.

Kakor že večkrat prej, so bili v petek 21. t. m. popoldne zaposleni z ostalimi delavci pri izpraznjevanju in čiščenju velikih kadi, ki služijo za kvašenje češpelj in sliv za žganje. Kadi so velike, v eni taki kadi je prostora za en do dva vagona sliv, ki jih uvaža lastnik vsako leto iz naših krajev, zlasti iz Bosne. Zigert, Merčnik in Majer so se skozi majhne odprtine podali v kadi, da izpraznijo ostanke okvašenih sliv. Pri tem delu pa so jih v kadi se razkrajajoči plini omamili in jih zadušili. Strupeni plini so jih zajeli v taki meri, da je bila vsaka pomoč zaman. Ko so bili izveličeni iz kadi, so bili brez znakov življenja in posilnelih obrazov. Vsi poizkusi reševalcev so bili zaman.

Za izboljšanje prometa

Zagreb, 8. avg. — (JK) — V Zagrebu se je vršila konferenca predstavnikov gospodarskih krogov, železniških direktcij, turistovskih organizacij in banknih zastopnikov obeh banovin o vprašanju kako izboljšati prometne zveze med hrvaško in slovensko banovino. V smislu narejenih zaključkov se jo najprej začelo z najnim izboljševanjem medsebojnih zvez z na progah in cestah, ki vežejo Zagreb preko Zidanega mosta in Celja z Mariborom.

Dve nesreči

Delavčevu ženo Marijo Merčnikovo iz Spodnjega Kašlja je na cesti podrl neki motociklist, da je dobila prav hude poškodbe po vsem životu. Odpeljati so jo morali v ljubljansko bolnico. — Prav tako je bil pripeljan v ljubljansko bolnico tesar Karel Kačar, tuđi iz Spodnjega Kašlja, na katerega so se med delom vsuli tramovi in ga močno poškodovali.

Smrtna kosa

V Ljubljani je umrla Alojzija Tratnik, rojena Hafner, vdova po pasarju in znanem ljubljanskem hotelirju — V celjski bolnici je umrla Marija Šarj, žena posestnika iz Sv. Tomaža pri Šmarju pri Jelšah stara 53 let.

Velika škoda

Na kresni dan zvečer je divjal nad velikim delom Slavonije in bosanske Posavine katastrofalni vihar, ki je naredil ogromno škodo. Posebno je v Bosanski Posavini toča uničila vse pridelke. Vihar je ruval drevesa, nosil po zraku plotove in podrl tudi več slabo zgrajenih hiš. Vihar je divjal nad eno uro in je škoda zeres ogromna.

Smrtni padec s strehe

Iz Mojstrane poročajo, da je hudo nesreča zadela spoštovano Lipnekovo družino v Mojstrani. Gospodar in družinski oče Franc Košir je pri pripravljanju strehe gospodarskega poslopja tako nesrečno padel na tla, da je obležal na mestu mrtev. Pokojnik je bil znan po vsej Mojstrani in Dovjem in spoštovan ter priljubljen. Zapuščata silovaleca očeta, ki najstarejši Mojstran in ženo z nedoletnim sinom.

Ribištvo na Jadranu

Kakor se poroča, so preteklo leto na Jadranu nalovili jugoslovanski ribiči 150.000 kosov morskih gob, v vrednosti 300.000 dinarjev. Korald so našli 39 kilogramov v vrednosti 14.500 dinarjev. Skupna vrednost skoljk, ki so jih vzgajili v umetno napravljenih gnojščih je lani znašala 543.200 dinarjev. Na Jadranu je 6892 ribičskih ladij vseh vrst, ki so vredne 16 in pol milijona dinarjev, razno ribiško orodje je pa vredno nad 38 milijonov dinarjev.

Dva padca s kolesa

Močno se je poškodoval po glavi in obrazu 17 letni delavec Stanko Serget od Sv. Miklavža, ko je padel s kolesa. — Desno ključnico si je zlomil pri padcu s kolesa 23 letni Anton Mohorko iz Maribora. — Oba sta morala v mariborsko bolnico na zdravljenje.

Nevarno vasovanje

Vasovanje je včasih tudi nevarna zadeva, kar je poskusil 25 letni posestniški sin Janez Morkuš od Sv. Ane v Slovenskih goricah. Neke noči se je odpravil vasovat pod okno svoje izvoljenke, pa so iz zasede navalili nanj domači fantje ter ga ranili s sekuro in noži. Markuša so morali spraviti v celjsko bolnico.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA!

Amerikanski Slovenec

Prvi in največji slovenski list v Ameriki. Ustanovljen 1891.

Izhaja vsak nedeljo, ponedeljkov in dnevnih izdaj.

Izdaja in tiska: EDINOST PUBLISHING CO. Naslov uredništva in uprave: 1849 W. Cermak Rd., Chicago. Telefon: CANAL 5544

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America. Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Published by: EDINOST PUBLISHING CO. Address of publication office: 1849 W. Cermak Rd., Chicago. Phone: CANAL 5544

Naročnina		Subscription	
Za celo leto	\$5.00	For one year	\$5.00
Za pol leta	2.50	For half a year	2.50
Za četrt leta	1.50	For three months	1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:		Chicago, Canada and Europe:	
Za celo leto	\$6.00	For one year	\$6.00
Za pol leta	3.00	For half a year	3.00
Za četrt leta	1.75	For three months	1.75
Posamezna številka	3c	Single copy	3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti poslani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnje številke v tednu je čas do četrtke dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter, November 10, 1925 at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

V novo dobo

Ljubljanski "Slovenec" je dne 7. julija t. l. objavil pod zgorajšnjim naslovom zanimiv uvodnik, ki kaže, kako doma v Jugoslaviji sprejemajo in razumevajo nov gospodarski red totalitarnih držav, ki ga nakazujejo vsem malim državam v osrednji Evropi in na Balkanu. Članek se glasi dobesedno tako-le:

"V zgodovini človeštva sta v večnem boju dve načeli: svoboda in avtoriteta. Tisti, ki vladajo, radi poudarjajo veljavnost avtoritete, tisti pa, ki so vladani, poveljujejo blagodatni svobode. Modra vladavina pa je tista, ki ume najti pravi odnos med obema počeloma: ki tako uredi družabno življenje, da je oblast spoštovana, ne da bi se ljudstvo v svojih opravičenih težnjah in delovanju čutilo prikrajsano. Imamo pa tudi cele dobe, ki so bolj naklonjene zdaj počelu svobode, potem zopet načelu avtoritete. Liberalna doba, ki se je politično in gospodarsko uveljavila v veliko francosko revolucijo, je svobodi pripomogla do najširnjega razmaha. Može, ki so bili idejni voditelji francoske revolucije, so izhajali iz počela, da je človek po svoji naravi dober in nepokvarjen. Že prej so ga osvobodili vseh vezi in ozirov do Boga in krščanske morale, imel pa naj bi tudi vso svobodo v političnem in gospodarskem življenju. Iz te miselnosti se je politično porodila tako zvana formalna demokracija, ki je učila popolno enakost vseh ljudi, in pa gospodarski liberalizem, ki je prepuščal slehernemu, da gospodari kakor hoče, ker je bil prepričan, da se bo iz svobodne gospodarske tekme še najprej porodila splošna blaginja.

Liberalizem je s svojo epopejo svobode gradil na zmoti, ker je tajil izvorni greh in učil nepokvarjenost človeške narave. Zaradi tega je bil v svoji skrajni razbrzdanosti protinaraven in je kljub tudi mnogim dobrim sadovom v glavnem vendarle povzročil veliko zla in je eden glavnih krivcev za sedanjo družabno in gospodarsko zmedo v svetu. Toda sedanji greznjavna doba h koncu in jih niti ne vidimo veliko, ki bi za njim žalovali. Ko bi še pred nekaj leti zapisali, da se je liberalizem tudi politično preživel, bi vsaj pol Evrope skočilo na noge, da ga brani. A danes so se že tudi njegovi večerajšnji zagovorniki sprijaznili z mislijo na njegov pogreb — tako hiter je njegov propad.

Poglejmo nekaj dejstev! Sovjetska zasedba Karelijske ožine, ki jo je vzela Fincem, postopna zasedba baltskih držav, zlasti pa okupacija Poljske, Besarabije in Bukovine je v mnogih evropskih krogih bila sprejeta ne le kot razmah ruskega imperializma, temveč kot pohod komunizma proti evropskemu osrčju. Treba nam je pregledati samo del tako zvanega "naprednega" časopisja pri nas in brati napise, s katerimi spremljajo premikanje sovjetskih čet, pa bomo iz otičnega delirija, v katerem se ta tisk suče, lahko razbrali, da vse te dogodke smatra kot uvod v odredilni komunistični pohod in njemu sledečo svetov. revolucijo. Komunizem pa, kakor znano, ne pozna demokracije, ampak je najhujša tudi duhovna diktatura. In vendar so ljudje, ki se zanj danes navdušujejo, bili dolga leta "liberalci", "demokrati", "naprednjaki", ljudje, ki so nekaj dali na svojo svobodoumnost, ki jo sedanji brez težave mečejo čez krov.

Drugič so se zrušile pod nemškimi mečem države, ki so veljale kot šolski zgled formalne demokracije: Norveška, Danska, Holandija, Belgija in zlasti Francija. Pri tem se zlasti Francozom deloma opravičeno očita, da je slabo demokratsko upravljanje države in napačno razumevana politična svoboda, ki se je sprevrgla v igro političnega klikarstva, doprinesla dobrušen del k zlomu republike. Gotovo je, da francoski narod v svoji globoki nesreči dolgo ne bo hotel slišati o kakšni podobni demokraciji, brez ozira na to, da bo vlada po sili razmer prisiljena seči po ukrepah, ki bodo brez veliko parlamentarnega debatiranja, naravno naložila trd režim in bridka bremena, da se dežela čim prej dvigne in francoski narod spet uvrsti na svoje pravo mesto v evropski narodni družini. Francoska vlada razmišlja o obliki vladavine, ki bo imela več neposredne oblasti in bo hitro mogla poslovati, ki bo torej v nekem smislu avtoritarna.

Tretjič so države, ki so že leta pobijale formalno de-

mokracijo v tej vojski dosegle izredne uspehe. Ne trdimo, da so jih dosegle ravno zato, ker niso bile demokratske, čeprav njihovi glasniki navajajo med vzroki svojega uspeha tudi strumno politično in gospodarsko discipliniranost, kateri so podredili vse javno in zasebno življenje. Dejstvo je, da so uspeli in da sedaj že tudi druge države razmišljajo o tem, kako bi bolj disciplinirale politično in gospodarsko življenje in se tako tudi po svojem političnem in gospodarskem sestavu prilicile avtoritarnim režimom.

Četrtrič navajamo kot zanimivost nedavni članek v londonskem "Timesu" (1. junija), ki pravi, da se bo po vojski moral dobiti drugačen temelj mednarodnega sožitja v Evropi, kakor pa je bil v veljavi dosedaj. Tudi v gospodarstvu ne gre več, da bi vsaka država gospodarila po svoje, eksperimentirala s samopreskrbo in se obdajala z visokimi carinskimi obzidji. Z drugimi besedami je tudi po angleškem mnenju konec one absolutne suverenosti, ki jo je liberalizem razglašal tako za poedine kakor za posamične države. Javlja se torej klic po socialni vezanosti, ki mora usmerjati in določati tudi način medsebojnega državnega sožitja.

Tako se nam torej kažejo obrisi nove Evrope, pa naj bo zmagala katera koli stran že, razen boljše vize: Pripravljajo se večje politične in gospodarske skupine, v katerih bo avtoritarno voditeljsko načelo izvedeno tudi v državnem in narodnostnem pogledu. Manjše države in narodi bodo politično in gospodarsko vključeni v gotove politične in gospodarske sisteme, v katerih jim bo odkazana gotova naloga. Samo po sebi je umevno, da se bo tej zunanji strukturi moral prilagoditi v posamičnih državah tudi njih notranji režim. Družabno življenje bo bolj podrejeno državnemu nadzorstvu, v gospodarstvu pa plovemo počasi, a gotovo proti nečemu, kar sicer ni boljše vize kolektivizem, a kar do skrajnosti poudarja socialno vezanost slehernega gospodarskega delovanja.

Prihaja nov čas, ki bo pomedel ne le s tem, kar je bilo dobrega. Prihaja druga skrajnost, ki spet ne bo v vsem slaba, ampak prinaša gotovo tudi marsikaj dobrega. Vse bo odvisno od ljudi, ki bodo krmarili v nov čas. Vse je odvisno od duha, v katerem se bodo reforme izvajale. Ne dvomimo, da se bo tudi tokrat potrdila stara resnica, da je človek tisti, ki kroji usodo in ji gospoduje in le brezmočni slabici priznavajo nasprotno načelo." Drin.

O KORUZI, FIŽOLU IN ŠE KAJ DRUGEGA

Whiting, Ind.

Ker objuba dela dolg, naj napišem kratke novice in doživljaje. — Zadnjič, nedavno sem brala v Amer. Slovencu, da ima eden rojakov v Clevelandu izredno visoko koruzo, pa se je brž oglašil drugi, menda iz Chicago, da ima še večjo koruzo. — Jaz se pa s koruzo ne morem ponasati, samo tri so mi ozelenele. Toda jaz se lahko ponasam s tem, da imam najlepši fižol, katerega stroki merijo 12 do 17 inčev ter imajo 15 do 18 fižolovih zrn v enem stroku. V resnici, še nisem videla takega fižola, pa če tudi sem že videla Abrahama.

Včeraj sem sosedu pripovedovala o tem fižolu, pa se je precej eden oglašil: Beži, beži, baba laže. Jaz se pa samo okrog zasučem in enega odtrgam. Zmerili smo ga in pokazal je 17 inčev dobre mere.

Tudi buče letos dobro obetajo in solata. Rože pa niso take, kot so bile druga leta. Letos je zares čudno leto. S početka se nikakor ni moglo ogreti in smo mislili, da bomo morali celo leto kuriti za gorlo, pa se je kar čez noč napravila taka vročina, da smo

je bili kar hitro siti. Največ se skujejo to, da je vse tako segreto, pa pride naliv in komaj uro po nalivu pa spet tako vroče sonce, da cvetni popki na cvetlicah kar izginjajo. Jaz pravim, da se kar spečejo, ker tako črni postanejo in mehki. Jaz imam nad 200 gladol, pa so v treh tednih vsi odcveteli, četudi sem sadila nekatere celih šest tednov za prvimi.

Še nekaj bi rada omenila in sicer to, kaj se mi je pripetilo ko sem se oni dan peljala iz Chicago. Ravno sem stopila na 106 in Ewing Ave. iz cestne železnice, da vstopim v avtobus in se z njim popeljem naprej proti domu, pa mi jo je ravno pred nosom odkuril. Seveda, mi ni bilo nič kaj prav, ker včasih je treba potem pol ure in še več čakati na drugega, meni se je pa domov mudilo, da bi rože zalila, ker je bila taka vročina in suša. Ko se tako oziram okrog, odkod bi pripeljal kak bus, pa zagledam nekega možička prav dobre volje, iti z ženo, ki je kazala ravno nasproten temperament. Sirota je videla, da ga možiček ima že polno mero, pa še vedno tišči v salun. In seveda, ker je bil on

močnejši, je zmagal in šel v salun, dočim je ona ostala zunaj. Ker možička le ni bilo ven, stopi v salun, da bi ga privedla ven. Dvakrat je ponovila isto, a vselej je prišla sama ven. Tedaj se pa nekaj domisli in jo ubere proti domu, komaj blok daleč. Kmalu je bila nazaj, pa to pot ne sama, ampak s hčerko, staro kakih 12 let in z otroškim vozičkom. Ko pridet do saluna, pustita voziček zunaj, sami se podasti notri. Kmalu so se prikazali na vratih saluna trije. Možiček je bil seveda v sredi med materjo, oziroma ženo in hčerko, ki sta ga držali in ko so prišli do vozička, sta ga lepo posadili v voziček in odjadrili z možičkom, oziroma očetom v otroškem vozičku.

Seveda, pri tem kratkočasnem prizoru nisem jaz prav nič mislila na moje uboge rože, kakšno sušo trpe in kar dva busa sem pustila iti naprej. Je pač ženska radovednost.

Pozdrav vsem tu in onstran morja, kjer smo se pred letom tako lepo imeli.

K. Triller

40 LETNICA MAŠNIŠTVA REV. JOHNA TROBCA

Malo je župnij v deželi, kjer bi kak župnik neprestano že 40. leto vršil svojo dušno pastirsko službo kakor to dela naš rojak Rev. John Trobec pri fari sv. Stefana v Brockway (Rice), Minn. Zaeno se navedene lahko postavlja, da je župnik prve, ali najstarejše slovenske fаре v Ameriki, kamor so se naselili naši izseljenci že leta 1866. Čez pet let zatem so si ti farmerji že postavili prvo cerkvico iz desk in hlodov, toda leta 1904 je pa sedanji župnik Rev. Trobec zgradil lično cerkev iz opeke, ki dela čast tej naselbini, poleg tega je blizu cerkve tudi nedavno dograjena krasna cerkvena dvorana in ličen zidan farovž; vse to delo sedanjega gospoda župnika Trobca.

Kaj mило donijo trije zvonovi iz visokega zvonika na hribčku sv. Stefana; ravno take zvonove ima tudi nova cerkev sv. Lovrenca v našem sosednem Newburgu. Notranjost cerkve je pa preslikal že pred leti umrli akademski slikar John Gosar.

Gotovo vsled prizadevanja Father Trobca ni dala še nobena druga cerkvena občina v službo oltarja ali duhovništva toliko novomašnikov kakor ravno fara sv. Stefana, tako

tudi ne toliko redovnic. Letos na Veliki Šmaren, 15. avgusta je poteklo ravno 40 let, ko je bil Father Trobec v St. Cloud, Minn., po svojem stricu škofu Jakobu Trobcu posvečen v mašnika; torej slavil baš te dni Father Trobec svoj rubinast jubilej.

Rojen je bil 7. septembra, 1875 v Logu pri Polhovem gradu. Studiral je v Ljubljani in St. Paulu, Minn. Novo mašo je pel v svojem rojstnem kraju (Polhovem gradu), 16. septembra, 1900. Nekaj mesecev je deloval v St. Cloudu in v Kraintownu, od leta 1900 pa pastiruje pri sv. Stefanu v Brockwayu.

Kakor znano, je Father Trobec leta 1925 ondi ustanovil društvo sv. Stefana, št. 197, KSKJ, od leta 1931 naprej pa vrši neprestano posle tajnika tega društva, kar je gotovo edini slučaj med vsemi ostalimi društvi naše Jednote, da bi bil kak župnik tudi za društvenega tajnika.

Prihodnjo nedeljo, 25. avgusta bodo pri sv. Stefanu na slovesen način obhajali rubinast jubilej mašništva svojega župnika.

Naše čestitke gospodu jubilantu in: Ad multos annos! "GI. KSKJ"

NOVA KNJIGA

V oceno smo prejeli knjigo "Po širokem svetu," ki jo je spisal g. Jožef Grdina iz Clevelanda, Ohio, kateri v tem svojem obširnem delu zanimivo opisuje svoje potovanje iz Clevelanda v staro domovino, bivanje tam in potem romanje v Sveto deželo preko Grške in Egipta ter od tam preko Turčije in Bolgarije zopet domov.

Obiskal je tudi Paray le Monial, Rim, Loreto in še druge kraje od katerih je tudi priobčil številne slike. V knjigi je natančen in zgodovinski popis Svete dežele in vseh krajev, po katerih je Mr. Grdina potoval. Ne samo, da je popisal svoje vtise, ampak je pisanje podprl z zgodovinskimi dokazi, kar napravi branje še toliko bolj zanimivo. Človek vsaj ve, da ne bere kakih bajk.

Knjiga je vezana v trde platnice in obsega 612 strani, torej je obsežno delo. V knjigi je tudi 118 slik, ki jih je Mr. Grdina sam posnel na tem potovanju v raznih zanimivih krajih. Te slike niso bile priobčene v listu, torej so nekaj novega za vas.

Vse nekaj drugega je, če citate knjigo, ali če citate odlomke, vsak dan po nekaj. Zato rojakom toplo priporočamo, da si nabavijo to knjigo, ker bo nekaj dragocelega za vašo hišo. Ker je bilo s knjigo dosti stroškov, zlasti slike so stale precej denarja, zato je knjiga nekoliko dražja, toda vredna svojega denarja; prodaja se po \$2.70. Dobite jo v knjigarni Josip Grdina, 6113 St. Clair Ave. Za poštnino izven Clevelanda je treba prišteti še 15c.

Prireditve, ki so oglašane v "Am. Slovencu" so vedno uspešne.

Dogodki

maš Slovenca po Ameriki

Na obisk v Pueblo

Pueblo, Colo. — Za dva meseca je prišla sem na obisk Mrs. Angela Križnar iz Ely, Minn. Silno je bila vesela, ko je po 35. letih zopet videla svoje domače, zlasti mater, ki so stari že 75 let, morda še več, potem dve sestri Mary Zdravje in Uršula Yenko, štiri brate Frank, Anton, Joseph in Louis Škulj. Vsi so se veselili njenega prihoda, toda ko je prišel čas odhoda, je spet žalost napolnila njih srca. Omenjena je obiskala tudi mene in ji lepa hvala za to. Je tudi naročnica Amer. Slovenca. — Pa le še pridi v Pueblo. — J. M.

Nov grob na zapadu

Port Angeles, Wash. — Tukaj je umrl rojak in pionir Joseph Šubic, v starosti 74 let. Doma je bil nekje od Škofje Loke na Gorenjskem in je prišel v Ameriko že pred 56. leti kot 18 letni mladenič v Great Falls, Mont., kjer je več let delal v tamkajšnji rudotopilnici. Sem se je preselil pred 21. leti. Zapušča tri sinove in dve hčeri, v Montani pa dva brata.

Strela v Clevelandu

Cleveland, O. — Med dežjem in viharjem, ki je pred kratkim divjal nad Clevelandom, je strela udarila v drevo pred hišo na Springdale Ave. Pod drevesom je pa vedrilo več otrok. Dva je ubila, šest pa ranila. — Skoro istočasno je strela udarila skozi okno neke poletne hiše na Garfield Heights, kjer je ubila Louisa F. Millerja iz Denison Ave. Kot je poročal pogrebnik Fergolja, je bil Miller Slovenec.

Smrt kosi na vzhodu

North Bergen, N. J. — Tukaj je umrl rojak Michael Baš, v starosti 66 let. Pokojni je bil doma iz Stare vasi pri Vidmu na Štajerskem. Po poklicu je bil pek. Zapušča ženo in sina.

Poroka

Niles, O. — Tukaj se bosta v soboto 7. septembra poročila Miss Rosemary Zupec iz Niles, O., in Mr. Anthony Gabrovšek iz Girard, O. Poroka se bo vršila v katoliški cerkvi sv. Stefana.

Smrt na zapadu

Bear Creek, Mont. — Nedavno je v bolnišnici v Billingsu umrla rojakinja Frances Petrič, v starosti 65 let. Pokojna je bila doma iz Rašice pri Velikih Laščah. Zapušča moža, dva brata in sestro, v starem kraju pa sestro.

Rojenice

Cleveland, O. — Vile rojenice so obiskale te dni družino Mr. in Mrs. Louis Chernich na East 157th street ter jim prinesle v spomin zalo hčerko prvorojenke. Dekliško ime matere je bilo Anna Zaic, hčerka Mr. in Mrs. John Zaic.

Nov grob na vzhodu

Brooklyn, New York. — Tukaj je 12. avgusta umrl rojak Mihael Baš, v starosti 67 let. Doma je bil v Velikih gobah.

ON MORA OSTATI!

(24)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: Edgar Rice Burroughs

"MY BODYGUARD," COUNTESS MARIKA SMILED. "THE FIERCEST FIGHTERS OF MY FATHER'S REALM, THEY ARE AT YOUR SERVICE."

"WHY DO YOU DO THIS FOR ME?" TARZAN ASKED. MARIKA SMILED MYS-TERIOUSLY. "PERHAPS YOU WILL REPLY ME."

TARZAN TURNED TO CAPTAIN MCGREGOR. "WITH THESE MEN WE CAN WIPE OUT THE PIRATES. THEN YOU CAN PUT ME ASHORE."

MARIKA'S HEART FLUTTERED IN PAIN. SHE MUST KEEP TARZAN WITH HERZAN. SHE THOUGHT OF A RISKY SCHEME.

"Moja telesna straža" smehljaje odgovorila Marika: "najsilnejši bojovníci kraljevstva mojega očeta, ki so zdaj v tvoji službi."

"Zakaj si ti to napravila za me?" vpraša Tarzan. Marika smehljaje odgovori: morebiti mi boš poplačal."

Tedaj se je Tarzan obrnil k kapitanu McGregor. "S temi možmi premagamo roparje, nakar me zopet odložiš na suho."

Marikino srce je zatrepetalo v strahu. Ona mora obdržati Tarzana pri sebi. Izumislila si je drzno prevaro.

Nedeljski kotiček

J. M. Trank.

PRVA NEDELJA V SEPTEMBRU

Prav je če se človek uči in hoče vedeti posebno to, kar je prikladno njegovemu stanu. Tudi zemeljska veda je od Boga. Ampak slepo obožavanje dandanašnje učenosti je pogosto vrlo bedasto in tudi brezbožno. Višje je ne smeš ceniti, kakor modrost Kristusova, še manj smeš z njo in po njej soditi zadnje, božjo modrost. Kdor mnogo ve, ni vedno tudi moder. Moder je le, kdor pred vsem ve, čemu je na svetu. Ravno v tem je pa mnogo učenjakov slepih, tako da veljajo o njih besede sv. pisma: "Ako bi neumnega v stopah stolkel, kakor se dela pšeno v stopi, bi se mu ne vzela njegova neumnost (Prég. 27, 22)." Nočejo vedeti in spoznati tega, kar obsoja njih dela in njih zgrešeno in grešno življenje. Kaj pomaga vsa učenost, ako tak učenjak ne pozna tega, kar je

edinole potrebno, da bi poznal? Ali le v najmanjšem polboljša človeka?

Najhuje je, če je človek nepoln učen. Od vsega se je tak nekaj naučil, od celega pa nič ali prav malo. Dandanes je svet prenapolnjen s takimi "učenjaki," ki menijo, da smejo soditi o krščanstvu in razodetju, pa niti ne vedo, kaj je razodeto, ker se nikoli niso pobrigali, da bi bili preučili le mali katekizem.

Apostol pravi po vsi pravici: "Modrost tega sveta je neumnost pri Bogu (1 Korinč. 3, 19)." Tudi vsak razumen in kličaj zastopen človek ne more drugače soditi. Marsikak hodi pokoncu in nosi glavo visoko. Le prazno klasje štrli kviško, ker je pač prazno. Težko in polno klasje se upogiba, ker ima v sebi dobra zrna, ne samole prazne pleve.

IZ GORIŠKE, PRIMORJA IN ISTRE

Radio v italijanskih šolah

V eni zadnjih številčk službenega lista fašistične stranke "Foglio d'ordini" so bila objavljena navodila italijanskega prosvetnega ministra za poslušanje radia ter predvsem objav vojnih poročil v italijanskih ljudskih šolah tudi v času počitnic. Ta naloga je poverjena lokalnim organizacijam fašistične stranke, ki se morajo potruditi, da bo imela vsaka ljudska šola na razpolago radijski aparat in to predvsem šole na deželi. Učenci morajo priti poslušat vojna poročila vsaj enkrat na teden, priporočano pa jim je bilo, naj po možnosti poslušajo vsa italijanska vojna poročila.

Delavska vas v Zavljah

Iz Trsta poročajo, da dela za zgraditev nove italijanske delavske vasi, ki se bo imenovala "Aquilinia" in bo stala v Zavljah blizu tamkajšnje rafinerije, lepo napredujejo. Pravijo, da bo del vasi, ki bo stal okoli tri milijone din, končan tej jeseni. Stanovali bodo v tej novi vasi samo delavci in uradniki iz tamkajšnje rafinerije. Hišice bodo dvostanovanjske in bo vsaka imela tudi vrt. Samec bodo imeli hišice čisto zase, da se bodo tudi v tem oziru ločili. Najbrže taksamska stanovanja ne bodo tako udobna, to pa zato ne, da bi se jih čim več premislilo in pravočasno stopilo v zakonski stan. V Italiji namreč starih samcev ne vidijo posebno radi.

Težka nesreča

Sapjane, julija 1940. — Na železniški postaji se je zgodila težka nesreča. 19 letni šofer Franc Molečičar iz Matulj je privozil s kamnjonom prav do tračnic na postaji, kjer je izstopil, da bi odredil nakladanje materiala. Pri tem pa ni videl lokomotive, ki se je neslišno približevala, čeprav ne z veliko brzino. V zadnjem frenutku je še hotel odskočiti, toda bilo je že prekasno. Lokomotiva ga je podrla na tla in z roko je revež prišel pod kolesa, ki so mu jo zmastila. Takoj so ga naložili na avto vojaškega rdečega križa in ga odpeljali na Reko, kjer so mu odrezali roko. Njegovo stanje je nevarno.

S senika je padla

Gorica, julija 1940. — V Standrežu je padla s senika 45 letna služkinja Katarina

Remec iz Čepovana. Ker je bila v seniku tema, je Katarina padla skozi luknjo v podu v spodaj ležeč hlev ter z glavo udarila ob kamen. Našli so jo šele čez nekaj časa, ker je zaradi padca zgubila zavest in ni mogla klicati na pomoč. Takoj so jo odpeljali v goriško bolnišnico, kjer so zdravniki ugotovili, da ima počeno lobanjo in pretresene možgane. Njeno stanje je zelo nevarno.

Omejena uporaba masti in olja

Gorica, 1940. — Radi pravilne razdelitve in varčevanja s hranili so oblasti omejile, odnosno prepovedale prosto prodajo namiznega olja, masti in drugih masčob ter bo prebivalstvo odslej dobivalo navedena hranila le na karte. Olivno olje je bilo že precej časa redko in drago in se je dobivalo mesto njega bučno olje. Navedena nadaljna omejitev je ljudi seveda težko prizadela vendar ne presenetila, ker se zavedajo sedanjega resnega stanja. Merodajni trdijo, da se ni bati kakega pomanjkanja, vendar se bo prehrana uredila potrebam in času primerno. Za sladkorjem in kavu je to sedaj druga tozadevna odločba.

Sekanje gozdov

Istrski prefekt je izdal odredbo, s katero določuje, da mora biti vseh smrekov les, ki bo posekan od 1. julija dalje v gozdovih istrske pokrajine in bo na deblu meril od 12 do 24 cm v premeru, na razpolago labinjskim premogovnikom, kateri ga neobhodno potrebujejo za podporno tramovje v rudniških jamah. Posekana debla se morajo pregledati na seči v gozdu in se pred pregledom ne smejo odpeljati drugam. Ukrivljena ali drugače skažena drevesa ter debla, tanjša ali debelejša od zgoraj naznačene mere, bodo lastniki lahko svobodno prodali.

Pod avto je prišel

Koper, julija 1940. — Z rešilnim avtomobilom je bil prepeljan v tržaško bolnišnico iz Izole 40 letni čevljar Karl Zlatič. Zlatič je izpovedal, da ga je povozil avtomobil, ko se je vračal s kolesom zvečer proti domu. Njegovo stanje je nevarno, ker ima počeno lobanjo in veliko rano na trebuhu.

MALČKI VESELI, DA SO NA VARNEM

Skupina živahnih malih Angležev, ki so se kot begunci pripeljali z ladjo v New York, da bodo ostali v Ameriki za časa vojne.

Grofica Nugent umrla

V Trstu v vili Regina v Barokovljah je umrla v visoki starosti 90. let grofica Karolina Nugent roj. baronica Steininger. Njen mož je bil nečak slavnega grofa Nugenta, ki se je za časa Napoleona hrabro boril in proslavil v bojih proti Francozom. Grof Nugent je imel svojo graščino na Trsatu, ki še sedaj stoji. Baronica Steininger je bila po rodu iz Gorice.

Novi župnik v Ajdovščini

Ajdovščina je dobila novega župnika. V ponedeljek, dne 1. julija, je bil za župnika v Ajdovščini umeščen g. Dušan Bratina, dozdaj župni upravitelj pri Sv. Tomažu. Njegov prednik, blagopokojni g. Ivan

Lukežič, je umrl 7. februarja t. l. Od tedaj so bili Ajdovci brez lastnega župnika.

Župnik Ivan Lukežič se je rodil 18. junija 1910 v Biljah pri Gorici. Bil je sin pridne in številne delavske družine. S požrtvovalnim trdim delom so mu starši in sestre omogočili, da je končal šole. Dne 21. decembra 1935 je bil posvečen v mašnika. Ker je bilo jisto zimo pomanjkanje duhovnikov zlasti občutno, ga je nadškof takoj nastavljal za župnega upravitelja v Ajdovščini. Z vso vnemo mladega, idealnega dušnega pastirja je zagrabil za delo. Po značaju je bil miren in skromen, po srcu dober in plemenit, poleg tega pa bistrega pogleda in odločne volje.

TO IN ONO IZ DOMOVINE

Neroden doživljal

Organist Josip Volk iz Pi-puševe ulice v Mariboru je nekoga večera sedel sam v mariborskem parku. Ko je hotel domov, je opazil, da mu je izginila aktovka, v kateri je imel važne spise.

Družine se selijo

Hrvaška banovina je od djakovske škofije odkupila okrog šestdeset juter zemlje, z namenom, da bi tam naselila prebivalstvo iz pasivnih krajev iz Hrvatskega Zagorja. V prvi vrsti prihajajo v poštev take družine, ki na starem zemljišču niso imele dobrih pogojev. Novonaseljene družine dobe zemljišče na dolgoročno posojilo, amortizacijsko

službo bo pa opravljala Hranilnica banovine Hrvatske.

Nevreden sin

Razburljiv dogodek so ljudje doživeli v Taborski ulici v Mariboru. Sredi hrušča in trušča se je nabralo mnogo ljudi, ki so opazovali, kako je neki 27 letni F. N. psoval svojo mater in jo potem še pretepaval, tako da je revica omahnila na cesto s poškodbami po nogah in hrbtu. Nehvaležnega sina je policija aretirala.

Nesreča mladega voznika

Dvnanajstletni Janez Čepon iz Polhovega gradca je peljal po poti voz desek. Ko je skrušal na klancu voz zavretil, je

padel pod kolesa težko naloženega voza, ki so mu povzročila življenjsko nevarne poškodbe. Ponesrečenega mladega voznika so odpeljali v ljubljansko bolnico.

Adventisti na delu

Iz Gorenjskega pišejo: Kot bi ne bilo že dovolj zmede na svetu, se skušajo vthotapiti v našo vas tudi adventisti. Dobro je to, da so ljudje na splošno toliko poučeni, da vedo ločiti resnico od zmote.

V voli se je zaletel

Nerodna prometna nesreča se je pripetila v Dravljah, kjer se je mehaniški mojster Rudolf Grudnik s svojim motornim kolesom zaletel v par volov, ko so ravno zavili izza vogala. Pri tem je Grudnik odletel z motorja in dobil hude poškodbe po vsem telesu, da so ga morali oddati v bolnico.

Pri delu ponesrečil

Na kirurški oddelku ljubljanske bolnice je bil pripeljan 32 letni šofer Mirko Blaž s Ceste 29. oktobra. V opekar-ni Opeka na Viču je nakladal na tovorni avto opeko, pa se je težko breme nagnilo nanj in ga stisnilo čez prsni koš, da je dobil prav hude notranje poškodbe.

Neurje in toča

Po Prekmurju je pustošilo hudo neurje s točo. Posebno se je razbesnela nevihta nad Soboto. Med hudim vetrom se je vtila ploha, kakršne v Soboti ne pomnijo. Med ploho je pričela padati toča, debela kot grah, ki je oklestila dreve in opustošila vrtove. V nekaj minutah je bila vsa Sobota pod vodo, kj se dolgo ni mogla odteči. Škoda je precejšnja.

Nesreča pri igri

Na športnem prostoru SK Železnica v Mariboru se je vršila športna igra, metanje diska. Pri tem je disk priletel v glavo 10 letnemu Borisu Gabrijanu, sinu strojnika, ki mu je prizadelo tako hude poškodbe, da so ga morali oddati v bolnico.

MOLITVE NA RADIO

Iz Londona poročajo: Štiri narodne organizacije, in sicer Katoliško materinsko društvo, Katoliška zveza žena, Angli-kanska zveza mater in Narodni svet žena je prosila angleški radio, naj sprejme v svoje redne sporede večerne molitve za otroke. Kardinal Hinsley in anglikanski primas eta prošnjo priporočila.

KAJ NAŠI OTROCI MISLIJO O NAS

Slišal sem o mnogih mladih ljudeh, zlasti dekletih, ki ne marajo povabiti svoje prijateljice domov, oziroma, ako so to storili, da so bili v veliki zadregi. Zakaj? Ker so njih starši prišli iz tuje dežele z običaji, ki se Amerikancem utegnejo dozdevati čudni. Prav brezsrčno rečeno, otroke je bilo sram svojih staršev. Jaz si morem predstaviti le malo stvari, ki bi toliko bolele kot to: Videti lastno kri, za katero ste se toliko žrtvovali, da se vas sramuje. To užalošča ali pa zjezi. Da taki občutki obstojajo, ne daje se zanikati, poskusimo pa pogledati, dali se da kaj pomagati v tem pogledu.

Zakaj jih je sram? Naši otroci občujejo z mnogimi ljudmi druge narodnosti ali starega ameriškega pokoljenja. Naši otroci se po njih ravnaajo. Nikdo pa noče biti različen od drugih, ki so okolo njih v šoli, na delu ali kjerkoli drugje. Naši otroci hočejo biti kakor drugi in želijo, da jih drugi smatrajo kot enakovredne. Ako pa mi doma psujemo o ameriških načinih življenja in hočejo, da se naši otroci ponašajo tako, kakor smo se mi v njihovi starosti, tedaj se v duši naših otrok ustvarja razpor med dvema svetovoma in privlačnost ameriškega sveta je močna.

Mnogo stvari smo prinesli iz starega kraja, ki jih ljubimo in imamo pravico ohraniti. Pa še več: morali bi napraviti te stvari privlačne tudi za naše otroke — ne po sili, marveč s tem, da jim pokažemo njihovo vrednost. Ali, in to je jako težko, moramo pustiti svojih otrokom precejšen del svobode, da se odločijo, koliko naših starih običajev so voljni prevzeti. Čim bolj skušamo vsiliti svoje nazore v nje, tem bolj se bodo zoperstavili in se celo sramovali nas, ker to skušamo. Ako pokažemo svojim otrokom, da jih spoštujemo in smo voljni pustiti jim, da se sami prilagodijo ameriškemu življenju, tedaj nas bodo bolj spoštovali in tudi one nazore, ki jih mi gojimo. To bi pomenjalo uvesti v družino neko

vrsto demokracije, ki je visoke vrednosti, kjerkoli obstoja.

Dobro pa je, da se zavedamo, da ta čut sramu, ki ga otroci nekdanj utegnejo imeti, ni ravno povsem naša krivda. Del je velikanskega problema prilagoditve k novi deželi.

Mnogo družin se ima boriti s tem problemom in navadno ga rešujejo z nekoliko modrosti. Ravno tako, kakor mi hočemo, da nas naši otroci razumejo in da se zanimajo za ono, kar smo prinesli iz starega kraja, hočejo otroci, četudi tega ne povejo, da se mi čutimo del njihovega čustvovanja. Treba vzajemnosti v družinskem življenju in preko njega. Z obžalovanjem vidimo, kako se Evropa potaplja v duhu medsebojnega sovraštva in čutimo se obnemogle, da bi kaj pomagali. Toliko pa lahko pomagamo, da ustvarimo duh prijateljstva in medsebojnega razumevanja v lastnem domu in z vsemi onimi, s katerimi prihajamo v dotiko glede na pleme, narodnost ali vero. To je duh, ki ga ameriška družina more dati svetu in v tem duhu bomo prispevali k temu, da bodo naši otroci nas spoštovali in da postanejo dobri Amerikanci.

F. L. I. S. — Common Council

REDEK DEŽ

Eden na padavinah naju-božnejših krajev na naši zemlji je Južna Afrika, posebno dežela Bečuan, o kateri poročajo neki misijonar takole v nekem amsterdamskem listu: "Povsod na svetu imajo več vode kakor pri nas v Transvaalu in Bazutu."

Ze angleški raziskovalec Afrike Livingstone opisuje Južno Afriko kot zelo puste in nerodovitno zemlje. V Bečuanju je na podlagi pripovedovanja domačinov ugotovil da dežuje ondi komaj vsakih dvajset let. Kadar se to zgodi, zavladava med prebivalstvom nepisno veselje. Ljudje plešejo, se zabavajo in prirejajo gostije.

Prebivalci Bečuaana so zelo lahkoverni in vse njihovo življenje in šege veljajo samo poskusom, kako bi v svoje suhe kraje privabili dež. Zaradi tega imajo celo navado, lenariti kadar kažejo znaki, da se bliža deževna doba. Bojijo se namreč zameriti višjim silam, da jim ne bi podaljšale suše...

Katoličani so tako močni, kakor je močno njihovo katoliško časopisje.

Listen to PALANDECH'S YUGOSLAV-AMERICAN RADIO BROADCAST

Every Saturday, 3 to 4 P. M. STATION WHIP 1480 kilocycles (First Station on Your Dial) Announced in English and Dedicated to all the Serbs, Croats and Slovenes. Featuring a program of CLASSICAL and FOLK MUSIC

DR. JOHN J. SMETANA
OPTOMETRIST
Pregleduje oči in predpisuje očala
23 LET IZKUŠNJE
1831 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure: vsak dan od 9. zjutraj do 8:30 zvečer.

DENARNE POŠILJATVE

se dostavljajo v Jugoslavijo in Italijo. Prosimo pa pošiljatelje nakagil za stari kraj, da pošiljajo v takih svotah, kakor tu navedene, namreč v ravnih svotah po sto, kot 100, 200, 300, 400 ali 500 dinarjih. To radi praktičnosti izplačl.

Kdor želi poslati pošiljatev potom kabla (brzjavu), lahko stori po nižnji ceni za \$1.00, kar je treba namreč dodati k cenam za gotovo svots dinarjev. (Ta nižnja cena za kabeliranje velja le za Jugoslavijo.)

Naše cene so zdaj:

JUGOSLOVANSKI DINARJI:	
Za \$ 2.30.....	100 Din
Za \$ 4.40.....	200 Din
Za \$ 6.50.....	300 Din
Za \$ 8.45.....	400 Din
Za \$10.25.....	500 Din
Za \$20.00.....	1000 Din
Za \$39.00.....	2000 Din

ITALIJANSKE LIRE:

Za \$ 3.25.....	50 lir
Za \$ 5.90.....	100 lir
Za \$11.50.....	200 lir
Za \$17.00.....	300 lir
Za \$28.00.....	500 lir

Nakazovati pošiljatev, da bi se izplačale v ameriških dolarjih, zdaj ni mogoče.

Vac pošiljatev naslovite na:
JOHN JERICH
1849 West Cermak Road,
CHICAGO, ILL.

POLJSKA IN ANGLIJA V PAKTU

Winston Churchill, angleški min. predsednik (na levi), in general Sikorski, načelnik poljske vlade v izgnanstvu, ko sta nedavno odhajala iz vladne palače v Londonu, kjer sta podpisala anglo-poljski vojski pakt.

MICHAEL TRINKO & SINOVI

PLASTERING and PATCHING CONTRACTORS
(Pleskarji in popraviljači ometa in sten)

2114 West 23rd Place, Chicago, Illinois
Telefon Canal 1090

Kadar imate za oddati kako pleskarsko (plasterers) delo, pokličite nas in vprašajte nas za cene. Nobene zamere od nas, če daste delo potem tudi drugam. Priporočamo se pa, da daste nam kot Slovincem priliko, da podamo naše cene za delo. Pleskarska dela vršimo točno in za iste jamčimo.

SOLNCE V OKOVH

ROMAN — NAPISAL MIRKO BRODNIK

Edino veselje ji je bil otrok. Samo nje mu je živela. Ves dan je bila pri njem, zmeraj se je z njim igrala. Imela je zanj posebno vzgojiteljsko, ki ji je pomagala, kadar sama ni utegnila. In otrok je rasel, da ga je bilo veselje gledati. Skrbna nega in materina ljubezen sta ga okrepila, da bi mu bil vsakdo prisodil tri leta, čeprav je dopolnil komaj drugo.

Casih se je povpraševala, kaj bi bilo, če bi izgubila otroka. Kaj bi jo še priklopalo na svet? Pri taki misli je vselej obšel strah. In potem je opazila, da Kregarju ni nič do otroka. Skoraj se je jela zanj bati.

Razen otroka ji je bil najsvetejši spomin na Branka. Kolikrat se je zbudila sredi noči in ni mogla več zaspati v mislih nanj! Takrat je vselej vstala in šla počasi k oknu. Odprla ga je in zastrmela se je v noč in mislila nanj. In kadar je pomislila, kako bi bilo, če bi bil ostal živ, si je morala obrisati solze. Takrat je šele čutila, kako strašno je življenje, ki ga je že prestala, in kako nejasno in le zlo obetajoče je to, kar jo še čaka.

Drugo poglavje

ZDRAVNIK

Še zmeraj je klečala pri otrokovi postelji. Neprestano je počival njen pogled na malem, od bolečin in vročice izmučenem obrazu, še zmeraj je njeno uho tesnobno poslušalo vsak stok, ki je prišel iz teh drobnih prs. Z drhtečim srcem je opazovala neredno malčkovo dihanje in čedalje bolj se je bala. Bog, kod le hodi zdravnik tako dolgo?

Pogledala je na uro. Polnoč. Samo deset minut je minilo, in v tem kratkem času je preživela v mislih vse dogodke od časa, ko jo je usoda navezala na Kregarja.

Negibno je klečala ob postelji. Potem pa, kakor bi bilo nenadoma prišlo življenje v njo, je skočila pokoncu in odhitela k oknu.

"Hvala Bogu," se je oddahnila. Zgledala je v parku avto, ki se je naglo bližal vhodu. Poznala ga je predobro. Bil je avto njenega moža. Mahoma je pozabila na vse, kar je pravkar mislila. Samo ena misel je prevladala vse. Da se z možem vozi zdravnik, ki jo reši negotovosti.

Potem so se odprla hišna vrata. Začula je korake na stopnicah. Mož se je z zdravnikom pogovarjal. Stopila je na prag in ga poklicala.

Zdravnik, star mož, ki se mu je na obrazu videlo, da je že mnogo izkusil, je stopil k postelji in pogledal otroka, ki se je kuhal v vročici. Zora je napeto stregla na vsak njegov gib. Videla je, kako se je njegov obraz zmračil.

"Gospod doktor, ali je nevarno?" je hlastno vprašala in slednja žilica v njej je vzdrtela.

Zdravnik je tiho prikimal. Šele čez nekaj časa se je obrnil k njej in rekel:

"Če bi bil prišel le uro kasneje, bi bilo morda že prepozno!"

"Moj Bog!" je kriknila. In tedaj se je spet v njej oglasil črv, ki jo je grizel. Spomnila se je, kako dolgo ni bilo moža nazaj.

"Kje si bil tako dolgo?" ga je vprašala

in njen glas je jasno razodeval sovraštvo. "Zakaj se nisi takoj vrnil iz mesta, saj si moral vedeti, da je otrok nevarno bolan!"

"Nisem mislil, da je tako hudo," se je izgovoril. Skomignil je z ramo in šel iz sobe. Zdravnik je slučajno prestregel Zorin pogled, ki je spremljal moža. Izpreletelo ga je kakor razodetje: kakor bi bil odkril sledove tajnosti, zavite v neprodirljiv plašč molka.

Ko Kregarja že davno ni bilo več v sobi, je Zora še zmeraj strmela v vrata, ki so se za njim zaprla. Potem se je mahoma streznila in stresla glavo. Zavedla se je, da stoji ob postelji sina, ki je v smrtni nevarnosti. Pobesila je glavo in se zazrla v tla. Potem pa jo je spet dvignila in proseče pogledala zdravnika.

"Gospod doktor, povetjete mi, ali smem upati?"

"Zdaj vam še ne morem reči," je odvrnil. "Prihodnjih dvanajst ur bo odločilo usodo. Bolezen je nevarna in malokdo jo prestane. Vaše dete je močno. Morda jo preboli..."

"Gospod doktor, povejte mi, ali smem je zaihtela. Nenadoma jo je bilo premožno. "Rešite mi ga, vse vam dam, kar imam... edino mi je, kar imam še na svetu..."

Vrgla se je pred njim na kolena in objela njegove noge. Njene oči so se uprle v obraz, ki je bil miren in negiben. Nič več ni govorila, toda njene ustnice so se še zmeraj premikale v nemi prošnji. Toliko bolelosti je bilo na njenem obrazu, da bi se bila morala kamnu smiliti.

"Nikar ne klečite pred menoj, gospa," se je branil zdravnik. "Tudi jaz sem brez moči proti tej bolezni. Zaupajte usodi in otrokovi moči. Drugega vam ne morem reči. Pri njem ostanem, dokler se ne odloči."

Razklenil ji je roke, ki so se še zmeraj oklepale njegovih kolen, in jo dvignil na noge.

"Ne obupajte," je rekel. Njegov glas je bil miren in tako dober, da se je v njej zbudilo upanje. Brez besed jo je odvedel k naslanjaču, ki je stal pri postelji in kjer je že tolikrat bedela pri otroku. Brez moči se je spustila vanj.

Počasi so tekale ure. Sedela sta pri postelji in čakala, čakala. Kregarja ni bilo več blizu. In čez dolgo se je zdravnik sklonil k otroku.

"Bolezen se ni poslabšala," ji je rekel. "Zdaj lahko poskusim. Prosim vas, da stopite za trenutek iz sobe."

"Ali je res potrebno?" je zajecjela vsa v strahu.

"Da!" je tiho prikimal.

Počasi, negotovih korakov je odšla. Zdelo se je, da jo tlačijo nekaj k tlom, in zgrudila bi se bila, da se ni na pragu ujele za kljuko. Potem je počasi zaprla vrata za seboj, da so zaškripala v tečajih.

V zadnjem trenutku, ko je pogledala po sobi, je videla, da je zdravnik nekaj iskal po svoji torbi. Toda premagala se je. Nekaj ji je velelo, da tega ne sme videti, da bi se morda potem še bolj bala. Z zadnjim naporom svoje volje se je opotekla po hodniku. V kotu je stal starinski stol. Spustila se je nanj.

RAZNE ZANIMIVOSTI

ŠKOLJKE — GEOLOŠKE CASOVNE MERE

Čeprav ni mogoče iz školjk preračunati starost naše zemlje, pa so nam vendar važna oporišča za določitev časovnih dob, v katerih so nastale plasti školjk. Iz starosti školjk, njih rasti in debeline plasti prav lahko sklepamo na geološke časovne dobe. Kakor so določili nemški znanstveniki, moremo sklepati iz 1 m debele plasti školjk na 20.000 let. To je merilo, ki z njim merijo bolj debele plasti glede na starost. Sto metrov debela apneniška plast školjk je torej nastala v kalkih 2 milijonih letih. Na podlagi tega dognanja bi torej določili za vso triasovo periodo 15 do 20 milijonov let — natančnih številk itak ni moči povedati. Vendarle je ta način dokaz, da je vsa triasova doba trajala najmanj 20 milijonov let, in s temi številkami smo najbolj blizu resničnosti.

NEMŠKO PROTESTANTSTVO

Kakor poroča list "Nemško-evangeljska korespondenca," delujejo v Nemčiji zmeraj bolj na to, da bi bile protestantske cerkve tudi ob delavnih dnevih urah tudi službe božje za duhovno zbranstvo in dušebrižništvo. To gibanje je že tako razširjeno, da je protestantski višji cerkveni svet za to službo božjo ob delavnih dnevih izdal posebno knjižico v obliki molitvenika, ki vsebuje v lepi izvedbi izreke iz sv. pisma in nabožne pesmi. Dalje so

izdali tudi razna navodila za knjige, ki bi si jih verniki kupili kot duhovno branje.

DELOVANJE AVSTRALSKIH KATOLIČANOV

Zaradi delavnosti zveze katehistov sydneyske nadškofije so v dveh poslednjih letih spravili več ko 1000 otrok iz posvetnih sol v katoliške šole. Pristaši zveze katehistov, ki vsebuje zdaj 437 članov, hodi v državne šole, poučujejo katoliške soljarje, ki so ondi, in obiskujejo njih družine. Nato dopovedujejo staršem, da verski pouk po katehistih ne more nadomestiti vzgoje v katoliških šolah.

PO 350. LETIH IZPOLNJE-NA ZAOLJUBA

Iz Buenos Aires poročajo: Kardinal Copello, nadškof v Buenos Airesu, je posvetil novo cerkev svetemu Bonifaciju in sveti Sabini in je s tem izpolnil zaobljubo, ki jo je mesto občina storila pred 350 leti. Ko je konec 16. stoletja daleč naokoli mesta razsajala kuga in opustošila pokrajino, je mestni svet na slovesni seji imenoval oba svetnika za varuha poljedelstva. Dalje je sklenil, da bo mesto priredilo vsako leto njima v čast posebno procesijo in jima sezidalo posebno cerkev. Zaradi raznih ovir pa se je mogla zadnja obljuba uresničiti šele v teh dneh.

Predstavite vašim prijateljem "Amer. Slovenca" in jim ga priporočite, da se nanj naroče!

NAŠI ZASTOPNIKI

pri katerih si lahko naročite lista "Amerikanski Slovenec" in "Novi Svet", ali za iste obnovite naročnino.

COLORADO:

Canon City, — Ana Susman.
Colorado Springs, — M. Kapsch.
Crested Butte, — Martin Težak.
Denver, — G. Pavlakovich.
Leadville, — Miss Mary Klun.
Pueblo, — Josephine Meglen.

ILLINOIS:

Argo, — John Poljak.
Aurora, — Mary Fajfar.
Bradley, — Math Stefanič.
Chicago, — Jožef Fajfar.
Joliet, Rockdale in Lockport, — John Kramarič.
La Salle, — Anton Strukel.
North-Chicago-Waukegan, — Gabriel Drašler in Andrew Košir.
Oglesby, — Frank Jerin.
Ottawa, — Mrs. Katherine Bajuk.
Pullman, — Martin Golobich.
Standard, Granville, — Joseph Bregar.

So. Chicago, — Ant. Bakse, C. Germek, Mrs. Agnes Mahovlich.

INDIANA:

Indianapolis, — Louis Androjna.
Whiting, Ind., — Miss. Kathie Triller

KANSAS:

Franklin — John Dobravec.
Kansas City, — Peter Majerle in Joseph Kostelec.

MICHIGAN:

Ahmed, — Mrs. J. Hribljan.
Detroit, — Steve Potočnik.
Harrieta, Boon, Caddillac in okolica, — Mark Badovina.
Calumet, — Jos. Sustarsich.
Iron Mountain, — Frank Richtarsich.
Manistique, — Anton Krašovec.

MINNESOTA:

Aurora, — E. Smolich.
Biwabik, — Mrs. Mary Delak.
Chisholm, — Frank Laurich.
Ely, — John Otrin, Jos. Peshell.
Eveleth, — John Strah in Antonia Nemgar.
Gilbert, — Frank Ulčar.
Greaney, — Katarina Kochevar.
Hibbing in okolica, — Joe Zaic.
Kewatin, — Mary Kolar.
Leoneth in Spruce Location — Anton Pene.
New Duluth, — M. Spehar.
McKinley, — A. Hegler.
Rice, — Rev. John Trobec.
Sauk Rapids, — John Burgstaler.
Soudan, — Frances Loushin.
Virginia, — Angela Schneller.

MONTANA:

Butte in Walkerville, — Mary Kotze

OHIO:

Barberton, — Frank Smole.
Bedford, — Frank Stavec.
Bridgeport, — L. Hoge.
Cleveland, — Za. Collinwood, St. Clair pri Sv. Vidu in okolico, Euclid in

Nottingham, je zastopnik Mr. John Prisel. — Za Newburg in okolico Mr. J. Resnik, Rt. Rev. J. J. Oman in Anna Gilha.
Conneaut, — Angela Berus.
Lorain, — Justina Paul.
Girard, Niles, Youngstown in vsa okolica, — John Dolčič.
Petersburg, — Mary Ohlin.

PENNSYLVANIA:

Aliquippa, — Ant. Habich.
Beading, — Nikolaj Simonich.
Bessemer, Universal in okolica, — Frank Kokal.
Braddock, — Joseph Lesjak.
Bridgeville, Presto, Cuddy, Morgan, Beading in Sygan, — Mary Useničnik.
Bulger, — S. Jenko.
Burgettstown, — John Pintar.
Cairnbrook, — Angela Statkovič.
Farrell, — Anna Lumpert.
Forest City, — Mrs. Mary Grum.
Homer City, — Pavel Novosel.
Houston, — Michael Tomičič.
Imperial, — John Jamnik.
Johnstown, Conemaugh in okolica, — Matt Ključevšek.
Lawrence, — Carolina Rosman.
Pittsburgh, — Jos. Bahorich, Mrs. Mary Cadonič.
Steeltown, — Doroteja Dermšč, Ana Lopert.
Stražane, Canonsburg in okolica, — Anton Tomičič.
Moon Run, — Jacob Drašler.
Olyphant, — Mary Zore.
St. Marys, — M. Aufderklam.
Vanding, — Frank Pancar.

WISCONSIN:

Greenwood, Marshfield in Owen, — Jos. Rakovec.
Kenosha, — Mrs. Mary Vidmar.
Milwaukee in West Allis, — Mrs. Rose Deželan.
Sheboygan, — John Udovich, in Marie Prislund, Johana Mohar.
Willard, — Frank Perovshek in Ludvik Perušek.

WYOMING:

Kemmerer, Sublet, Diamondville, — Konšt. Podlesnik.
Rock Springs, — Ursula Ivsek.

MISSOURI:

Harviel, Neelyville, Naylor in Poplar Bluff, — John Breznik.

PO RAZNIH DRŽAVAH:

Fontana, Calif. — Joe Skubic.
San Francisco, Calif. — Mrs. K. Cesar.
Bridgeport, Conn. — Štefan Horvath.
Little Falls, N. Y. — Amalia Furlan.
Brooklyn in New York, N. Y. — Anton Anžlovar.
Oregon City, Ore. — Mrs. Mary Poljanar.
Enumclaw, Wash. — Jos. Rihter.
Renton, Wash. — Thomas Rihtar.
Helper, Utah, — A. Topolovec.
Valley, Wash. — Mary Swan.

Pisano polje

J. M. Trunk

Poroča se, da imajo Nemci na svojih močnih aeroplanih — stukas jim pravijo — neko napravo, ki ropota, kakor bi se ves svet podiral, in pri tem tako operirajo z zrakoplovi, da so ljudje kar zbegani, ko ropotanje zaslišijo in vidijo gibanje teh železnih ptičev. Ščvar bi bila umerjena na to, da bi se ljudje sestrašili, da bi med njimi nastala panika, kar močno vpliva pri vojnih operacijah, kakor pa č naravno, ki je poleg orožja odločilna tudi odporna sila naroda. So pač prefrigani Nemci tudi v tem pogledu.

Well, koliko so opravili s tem ropotanjem, ali bodo še opravili, o tem naj sami premišlujejo. Jaz bi le povedal, da se človek lahko na vse navadi. Postavi se n. pr. prvokrat ob prago, po kateri prihaja brzovlak z brzino, kakor zdaj ti vlaki vozijo, in glej proti stroju. Nehote se boš umaknil nazaj, ker se ti bo zdelo, da te bo vlak zdrobil, pomandral, dasi v resnici ni nobene nevarnosti, ker stojiš nekaj korakov proč od tira. Kar sapo ti bo vzelo. Oddahneš se, ko je vlak izginil.

Pa idi tja drugokrat. Mirno boš stal, ker si se privadil na prizor.

Naziv naj toraj premišlujejo, koliko bodo z ropotanjem opravili. Meni se zdi, da je vse njih početje le ropotanje in bo izginilo, kakor je prišlo.

Vsako uro pričakujejo blitzkrieg v Angliji, pa ga vsaj do danes še ni. Italijani so nekaj započeli tam v črni Afriki, je lahko za Angleže odločilno, lahko pa tudi za Lahe, da padejo v jamo. Nemci prihajajo v stotinah zrakoplovov, ampak jo zopet odkurijo. Izgleda, da so tla vroča.

Ker je vsa vojna roba nekako zastala, premišlujejo in ugibajo.

Znani poročevalec, Mac Kanzia, je že večkrat dobro u-

ganil, ko je ugibal. Zdaj mu je nekdo zastavil naravnost vprašanje, kako utegne biti, ako bi Hitler ne začel v kratkem blicati, in bi se vojska zategnila. Pravi, da ima za zmagotrenotno Hitler vse šanse, ako takoj započne, pri zavlačenju borbe pa bi bile šanse bolj na strani Angležev, in razlog je zopet — kruh.

Neuradno vsaj se poroča iz Švice, da je baje na Angleško odšel kardinal Maglione, papežev državni tajnik, na posredovanje za mir. Baje je sam Hitler v ozadju. Če bi res bil, bi ne bilo nič čudnega, ker bi večinoma vse dosegel brez nadaljnjih žrtev, ki tudi njega tarejo. Miru želi ves svet, ampak Angleži bi morali plačati ceho, in tu so Britanci hudo zapeti. Jaz sem prepričan, da bi ne bilo miru, če bi prišlo do mira, ker niti Hitler in Mussolini bi ne mogla obdržati tega, kar bi dosegla, in ker je tudi razpoloženje na vsem svetu tako, da vse pričakuje neko izpremembo, ampak ta izprememba bi morala biti povsem drugačna, ne le tak totalitaren mir.

Ako bi bili za mir zrel ali omečani tudi Angleži, svet še ni zrel.

Menda je bil v Pennsylvaniji neki "slovenski dan" in celo poročilo sem videl, da ni bilo ravno od muh, sijajen da je bil. Ampak od druge strani se trdi, da ga sploh ni bilo. Mandelc ali bajbca? In to skoroda pred našimi očmi. Javnost se fula od te ali druge strani. Čemu? Ali ni bolj važnih zadev?

Oglasi v Amerikanskem Slovencu imajo vedno uspeh.

POSLUŠAJTE

vsako nedeljo prvo in najstarejšo jugoslovansko Radijo uro od 9. do 10. ure dopoldne na WGES postaji, 1360 kilocycles.

Prva, najstarejša, največja in najbogatejša slovenska katoliška podpora organizacija v Združenih Državah Ameriških, je:

Kranjsko-Slovenska Katoliška Jednota

Ustanovljena 2. aprila 1894, inkorporirana 12. januarja 1898 v državi Illinois, s sedežem v mestu Joliet, Illinois.

POSLUŽUJE ŽE 47. LETO.

Glavni urad v lastnem domu: 351 No. Chicago Street, Joliet, Illinois.

SKUPNO PREMOŽENJE ZNAŠA OKROG \$5,000,000.00.

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 122.55%.

K. S. K. Jednota ima nad 36,500 članov in članic v odraslem in mladinskem oddelku.

SKUPNO ŠTEVILO KRAJEVNIH DRUŠTEV 183.

Skupnih podpor je K. S. K. Jednota izplačala tekom svojega 46-letnega obstanka \$7,400,000.00.

GESLO K.S.K. JEDNOTE JE: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD!"

Ce se hočeš zavarovati pri dobri, pošteni in solventni podporni organizaciji, zavaruj se pri Kranjsko-Slovenski Katoliški Jednoti, kjer se lahko zavaruješ za smrtnino, razne poskodbe, operacije, proti boleznim in onemoglostim.

K. S. K. Jednota sprejema v svojo sredo člane in članice od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta. Zavaruje se lahko od \$250.00 do \$500.00 posmrtnine.

V Mladinskem Oddelku K. S. K. J. se otroci lahko zavarujejo v razredu "AA" ali "BB". Mesečni prispevek v mladinski oddelki je zelo nizek in ostane stalen, dasi zavarovalnina z vsakim letom narašča. V slučaju smrti otroka se izplača \$500 ali \$1,000 posmrtnine. Otroka se lahko tudi zavaruje za dobo 20 let, nakar prejme zavarovani svoto nzplačano v gotovini.

BOLNIŠKA PODPORA:

Zavaruje se lahko za \$2.00; \$1.00 in 50c na dan ali \$5.00 na teden. Aseament primerno nizek.

K. S. K. Jednota nudi članstvu pet najmodernejših vrst zavarovanja.

Člani in članice nad 60 let stari lahko prejmejo pripadajočo jim rezervno izplačano v gotovini.

Nad 70 let stari člani in članice so prosti vseh nadaljnjih aseamentov. Jednota ima svoj lasten list "Glasilo K. S. K. Jednote", ki izhaja enkrat na teden v slovenskem in angleškem jeziku in katerega dobiva vsak član in članica.

Vsak Slovenec in Slovenka bi moral (a) biti zavarovan (a) pri K. S. K. Jednoti, kot pravi materi vdov in sirot. Če še nisi član ali članica te mogočne in bogate podporne organizacije, potrdi se in pristopi takoj.

V vsaki slovenski naselbini v Združenih državah bi moralo biti društvo, spadajoče h K. S. K. Jednoti. Kjerkoli še nimate društva, spadajočega k tej katoliški podporni organizaciji, ustanovite ga; treba je le osem oseb starosti od 16. do 60. leta. — Za nadaljna pojasnila in navodila pišite na glavnega tajnika: JOSIP ZALAR, 351 N. Chicago Street, Joliet, Illinois.

Tiskarna
Amerikanski
Slovenec

1849 West Cermak Road,
CHICAGO, ILLINOIS

zdeluje vse vrste tiskovine, za
uštva, organizacije in posa-
eznlke, lično in poceni.

skualte in preprčajte se!